

Tekst van Bernardus van Clairvaux geselecteerd door professor Wim Verbaal

Div. 70 - Let op jezelf

'We zijn een schouwspel geworden voor heel de wereld, zowel voor de engelen als voor de mensen.'[1] Inderdaad, zowel voor wie het slecht met ons voorheeft als voor wie het goed met ons meent. Ze houden ons onophoudelijk in de gaten, hier omdat ze verteerd worden door jaloezie, daar omdat ze weet hebben van onze pijnen. De een hoopt dat we vallen, de ander dat we vooruit geraken. We bevinden ons in een soort proefperiode, voorlopig nog in het midden, tussen het paradijs en de hel, alsof we tussen het klooster en de wereld staan. Langs beide kanten wordt nauwkeurig afgewogen wat we doen. Langs beide kanten klinkt het: 'Och, kwamen ze maar naar ons toe!' Weliswaar hebben ze niet dezelfde bedoeling maar misschien wel eenzelfde wilskracht.

Als nu de ogen van iedereen zo op ons gericht zijn, waarheen zijn die van ons dan afgedwaald? Waarom kijken alleen onze eigen ogen weg van onszelf? Rechts en links van ons verliezen ze ons geen moment uit het oog en wij alleen doen of het niet nodig is naar ons eigen leven te kijken. Wij alleen verwaarlozen het onszelf onder ogen te nemen. Wij zijn er niet bang voor door anderen bedrogen te worden en voelen ons evenmin gedrongen eer te betuigen aan wie ons helpen. 'Wie rechtvaardig is, wacht op mij in de hoop dat Gij het voor mij opneemt.'[2] Of ook: 'Wie kwaad wil heeft op mij gewacht in de hoop mij te vernietigen.'[3] Aan de ene kant wacht mij de overwinning, aan de andere kant de ondergang. En ik bevind mij tussen de twee, in het midden, en amuseer mij met futiliteiten en zit naar believen te geeuwen! Is mijn verlangen dan zo zwak? Boezemt het gevaar mij zo weinig angst in? In de dingen die ertoe doen voel ik geen enkele aandrang, geen enkele huiver: naar beide kanten even ongevoelig – tot mijn eigen ondergang.

Broeders, laten we eindelijk opstaan! We hebben die ziel van ons toch niet voor niets gekregen. Anderen blijven er met de grootst mogelijke aandacht op letten of ze het nu goed of slecht met ons voorhebben. Dan kan het toch echt geen kleinigheid zijn waar onze vijanden zo op azen en onze medeburgers zo naar haken.

[1] 1 Kor. 4, 9. [2] Ps. 142, 8. [3] Ps. 119, 95. Bron: *Preken over diverse onderwerpen (Sermones de diversis)*. Vertaling: Wim Verbaal. De Latijnse tekst is te vinden in *Sancti Bernardi Opera VI. 1*, uitgegeven door Dom Jean Leclercq e.a. Rome, 1970, p. 305.